

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda: fűtca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.

Ide intézendő minden előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstejn és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitlár minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtnak el.

Eperjes, augusztus 14-én.

Sokat beszéltünk s beszélünk most is iparunk emelésének szükségességéről; tudja mindenki, hogy iparunk — ha nem is minden, de sok tekintetben versenyképes s belátja mindenki, hogy valamely nemzet ipara csak akkor fejlődhetik külterjüleg is, ha azt első sorban maga a nemzet karolja fel s nem várja be azt, hogy idegen népek tanítsák meg saját ipara életképességének felismerésére s megbecsülésére.

Mi, fájdalom, csak beszélünk, de ha tette kerül a dolog, maradunk in statu quo s igen keveset törődünk azzal, a mit szóval és írásban helyesnek hirdettünk s elvként állítottunk fel.

Pedig a közelmúlt évek tapasztalatai, közállapotaink hanyatlása, az általában kedvezőtlen körülmények, melyek közé jutottunk, megtaníthatnak volna bennünket arra, hogy bizony elmúlt a szép szavak ideje, s immár „tenni is kell valamit.”

Kilátásban van ugyan a gyakorlati életben hiányosnak bizonyult ipartörvény revíziója. Ez irányban is hallottunk szép beszédeket, de a revízió bizony csak késik s úgy látszik, még elmúlik egy darab idő, míg végre-valahára megtörténik az, a minek már rég meg kellett volna történnie.

A körülmények fájdalom olyanok, hogy — ha még soká késünk — könnyen megeshetik, miszerint majd csak a Nebo hegyéről látjuk meg a dicséret földjét.

Azonban nem ez, nem egyedül az ipartörvény revíziója azon arcanum, mely elegendő volna arra, hogy iparunkat hatalmas lendületnek indítsa s állapotainkat egyszerre megjavítsa, hanem — ismételjük — kell, hogy az annyiszor kimondott szó végrevalahára tetté váljék, — kell, hogy a nagy közönség hat-

hatóan felkarolja a honi ipar ügyét s annak a külföldi előtt előnyt adjon, mert egészséges, jobb állapotok csakis ekként, ez által állhatnak elő.

Bámuljuk és magasztaljuk az angol, a francia, a német ipart. Ámde ezek sem álltak mindenkor a fejlettség az n polcán, a melyen állanak ma. S ha ama nemzetek ép oly indifferentissal viseltettek volna saját iparviszonyaikkal szemben azok zsenge korában, mint mi azelőtt és most; ha ama nemzetek epen úgy kicsinyítették volna saját iparkészítmenyeiket s azok fölött a külföldieknek adtak volna előnyt, úgy mint mi: akkor valószínűleg mi sem magasztalnók most az ő iparukat s ők sem lennének általa nagyok, jölnének örvendők s büszkék reá, mint most.

Sok mulasztást követtünk el, az tény, de ezen mulasztásokat most még helyre lehet pótolni. Hogy minden tekintetben iparunk nem versenyezhet a külföld fejlett iparával, azt kénytelenek vagyunk belátni. Mi természetesebb tehát annál, hogy a fejlődés stadiumában lévő iparunkat saját hazánkban — a hol azt tehetjük, sőt a hol azt tenni szent kötelességünk — erőnköz képest megvédjük.

Kossuth Lajos hatalmas védmozgalma fényes eredményeket mutatott fel: magyar ipart létesített és fejlesztett, mely alapját képezte a mainak.

Miért ne haladjunk tovább ezen irányban, melyről meggyőződünk, hogy célhoz vezet?!

Nem kell itt áldozatokat hozni s nincsen önfeláldozásról szó, csak egy kis hazafiság kell ahhoz s önérdelmeink felismerése!

Nem kell ahhoz egyéb, mint azon szilárd elhatározás, hogy azt, a mit honi gyárban, honi iparostól megvehetünk, ne szerezzük be a külföldön s iparunkon segítve lesz.

TÁRCA.

Augustus tizedike.

Már a természetadta nyugalmat sem élvezhetjük; — az irigy ész találmánya „Wecker”-hez folyamodott, hogy a halandók szende álmaiból gúnyt űzve, őket a csendes magányban az élet zajával való felcserélésére kényszerítse.

Keljünk fel! — az önkényes tüzoltók a Villecz-hegyen majálist rendeznek. — Az alsó külvárosban durrogó tarack-lövések, a fiatal embereknek fodrásműhelyekbe tódulása, hiuságszülte bajuszpedrések, parancsnokunk dörgő vezényszava s Jedla zenéje, mely oly gyakran megmutatta, mennyi búbanat elviselésére képes az emberi szív — egy kedélyes napot jeleznek.

A Villecz-hegyen megérkezve, a főparancsnok hivatalos rendeleteinek kibocsátása után, ott találjuk magunkat egy átalag oldalán, — sűrös poharrakkal kezünkben; — keserű az, mint az élet — s vizes, hogy a hydrophorba is beillenék, de azért jó — legalább mindenki iszik s ez legjobb bizonyítéka. E mellett minő szép összhangzat: — eperjesi a sör, Eperjes városát a Villecz-hegy.

Mily patriarchalis gondolatok szállják meg az embert, midőn a térdig erő sáron keresztüljárva s a természetigazitotta sok nyaktörő árkot átugorva, — sok viszontagság után három lábú recsegő padra dőlhet, hogy a nap sugarait kényelmesen élvezhesse. — Mily ellentéte az előre törekvő Czeméthének, hol épen most a közgyűlésező részvényesek megmásíthatlanul elhatározzák, hogy építenek, ha t. i. pénzök lesz. — Kegyetlen „ha” — megérdemelnéd, hogy a világtársadalom szó-

tárának tagjai sorában szavazatodtól megfosztatnád, — nem dönthetnéd romba a gonddal felépített légvárat.

Míg a társaságnak egy része azon helyről szemléli városunk szép környékét, hol egykoron Kerényi, Petőfi és Tompa lángszelleme annyi tápanyagot talált, — addig az észak-felé felállított sátorban ott ül egy önkényes tüzoltó szolgálatban, vizsgálva a város házait —; talán két villámló szemet keres, melyek tűzriadó gyanánt szólnának szívéhez?! — Ne kérdezzétek, ne keserítsétek őt, — szolgálatban van szegény s kedélye hullámzását eltakaró arcáról „ich folge meiner Pflicht”-féle gondolatok tükröződnek vissza.

Gyülekezőt fuvat a főparancsnok, itt a közbéd ideje! Kyss Géza, Joób Imre, Krajzell Kálmán és Graf Lajos urak úgy látszik összeesküdtek étvágyunk ellen, mert midőn engem a pincér, elvéve előlem a tányért, kávéval megkínált, akkor jutott eszembe, hogy a sok talpraesett toaszt okozója annak, hogy megfelelkezve ebédemről, éhes maradtam.

Valóban érdekesnek mondható ezen nap; végig kellett nézni a teremben felterített hosszú asztal mellett testvériesen ülők arcain, kik egymásban, rang s korkülönbség nélkül csakis egy közös, humanistikus cél felé törekvő tüzoltókat ismernek, úgy megérthető, minő egyet áll Eperjes városa közönségének szolgálatában s mily önfeláldozó a mi főparancsnokunk, ki elég tapintattal s erélylyel bír a különböző elemekből álló egyület összes közönségünk érdekében fenntartani.

Még polkát huz a zene s sajnálkozással kell megválnunk a kedves helytől, hogy a sóvári önkéntes tüzoltóktól vett bucsu után, az egylethez

Örömmel iktatjuk ide a hirt, hogy ez irányban megvan a kezdeményezés is.

Ugyanis — miként a fővárosi lapokban közelebb olvasható volt — Somogy megye e hó elején tartott közgyűlésén az iparvédmozgalom országos megindítása céljából Szalay Károly indítványa folytán egyhangulag elhatározott, hogy a megye összes szükeleteit kizárólag hazai iparcikkkel fedezze és hasonló határozat hozatalára az összes törvényhatóságokat felhívja.

Ezen határozat által meg van adva az irány, melyben haladnia kell a nem-iparos nagy közönségnek, s első sorban kivált a törvényhatóságoknak, városoknak községeknek.

A beszédből elég volt ennyi, kövesse azt most a tett!

Somogy megye megadta a példát. Ideje most kimutatnunk, hogy az a sok szó, az a sok beszéd csakugyan meggyőződésünk kifolyása volt s hogy mi csakugyan szívünkön viseljük hazai iparunk ügyét, a mint azt annyiszor hangoztattuk.

Kövessük Somogy megye példáját s határozzuk mi is el, hogy szükségleteinket honi iparcikkekből fogjuk fedezni.

Törvényhatóságunk s városaink álljanak a megyénkbeli mozgalom élére s a közönség a maga részéről a maga körében támogassa azok törekvéseit, mert csak így vállvetve lehet előrehaladni a kitűzött s mindnyájunk által óhajtott cél felé.

Ismételjük, nem áldozatok s nem önfeláldozás kellene ahhoz, csupán akaratérő és tettkezség, melyek, ha kellő mértékben nyilvánulandnak, előbb-utóbb a kívánt eredményre fognak vezetni.

De tennünk kell ez irányban mielőbb s egyértelemmel, mert minden további halogatás veszteséggel jár, minden késedelem pangást s a fejlődés ösvényén hátramaradást, sőt

illő rendben, a városba bevonuljunk s a Wecker a „folge deiner Pflicht” pontra igazítván, a csendes nyugalmat felkeressük. Sz. Sz.

Feleségem neve napjára.

Julius 19. 1879.

Neved napja lézen holnap, kedvesem; Mit hozzak én ajándéku teneked? Azt mondd, hogy csináljak egy szép verset S szavaljam el, többre nem vágy jó szived.

Én csináljak és hozzá még szép verset?! Oh ne kívánj tőlem ilyen nagy dolgot! Tudod, hogy én versfaragó nem vagyok; Apollo rám ily kegygyel nem mosolygott.

Megpróbáltam én azt egyszer nagy tüzzel; Tudod, mikor elragadt szép szemed S lángnak leve rabszolgája kebelem S tudtam, enyém senkisémet lesz kivüled.

Elküldtem, hogy a már kész volt Pestre föl, Valamelyik szerkesztőnek lapjába. Hozzá piros, illatozó levélben Kértem, hogy ne dobja be a kosárba.

Oh milyen szép, mily gyönyörű vers volt az, Petőfié kis Miska biz' hozzája, Azt gondoltam: csak ugy lángolt és égett; Nem oly tüzes a vulkánok lavája!

S lestem is én azt a napot, az órát, Mikor hozza majd vasárnap a posta

visszaesést jelent, melynek elejét kell vennünk, a mig az tőlünk függ s hatalmunkban van, mert ha a dolgok ily visszás irányban fognak fejlődni a minőben eddig, ugy méltán attól lehetne tartanunk, hogy könnyen kudarcot vallhatnánk azon közmondás alkalmazásával, mely szerint: „a mi késik, nem mulik.“

Beszéd,

melyet Bánó József mondott Eperjesen aug. 6-án az ág. h. v. prot. kerületi gyűlésen, azon ministeri pontozatokra, melyeknek célja törvényhozási actust provocálni, a ministerium tágasabb befolyásának biztosítására, az autonóm egyházakra és tanintézetekre.

Tisztelt kerületi gyűlés! Ugy látszik, hogy a kormánynek autonomiánkat veszélyeztető eme lépése, a magyar prot. egyházak történetét, újra egy fényes lappal fogja gazdagítani.

Nem öröm ez, uraim, de szomorúság! Hazánk érdekében azt kívánom, hogy a mi szereplésünkről vajmi keveset tudjon a világ, mert midőn hazánk alkotmányos ügyei jól folynak és így tiszteletben tartatnak a mi autonóm jogaink is, mi hallgatunk és csöndesen élvezzük egyházunk körében azon szabadságot, melyet apáink vérökkel szereztek.

De bár mi fájdelmas legyen is, ezen körülmény nem riaszthat minket vissza a kötelesség teljesítésétől.

Magam részéről nemcsak nem helyeslem a ministeriumnak ezen lépését, sőt határozottan kárhóztatom.

Kárhóztatom magát az intentiót, de kárhóztatom még inkább azért, mert annak motivumai egy igen nagy s veszélyes dologból erednek.

Ugyanis hogy áll a dolog! A ministerium igen veszélyes lejtőre lépett. Megtörtént, mit soha senki nem hitt volna.

Megtörtént, hogy a közös ministerelnök a külügyek vezetője, gróf Andrássy Gyula és a magyar ministerelnök az egykor oly fennhéjázó ellenzék vezére, egyesülten inauguráltak egy oly politikát, melyet ha a nemzet jó szelleme nem fog desavualni, okvetlen a haza romlását fogja előidézni. Mert Bosnia occupatioja, illetőleg annectálása, nem csak az ország financiáinak megrontására vezet; nem csak veszélyezteti az állam consolidatióját; nemcsak megrontja az egyedül lehető alkotmányos formát a dualismust; s nem csak azt, mit egy Deák Ferenc egy egész életen át oly bölcsen alkotott, szétrombolja egy tollvonással: hanem, mi ennél még sokkal rosszabb, mi hazánkra s egyházunkra még veszélyesebb — alapját veti egy jövőendő stláv birodalomnak és szláv politikának.

Hogy a dolog így van, a ministeriumnak épen ezen lépése igazolja.

Ugyanis a ministeriumnak Bosnia elfoglalása következtében rögtön azt kellett tapasztalnia, hogy nem a mi egyházunk körében, hanem más autonóm egyházak körében veszélyes, az ország fennállása ellen intézett panszláv mozgalmak indultak meg.

A rossz politikát nyomon követte a büntetés, előbb, mint hitték és mint hittük volna.

A ministerium gyarló politikája következtében, újra gyarló felfogás szerint, azt hitte és azt hiszi, hogy ezen bajon úgy lehet segíteni, ha minden autonóm egyházat egy kalap alá von és mindeniknek jogát confiskálja.

Azt a számot, melybe az én versemet Guttenbergnek unokája kinyomta.

Végre eljött nagy cammogva a szent nap, Elhozta a legény is az ujságot. — Oh mint örült szívem, miként repesett, A hogy kezem minden lapot felvágott.

Lázás hévvel, mohó vágygyal lestem én, Mikor látja meg két szemem versemet. — Oh de fatum, szörnyű fatum, hiába! Nem volt sehol, — bizonyára elveszett.

S boszankodva már készülök eltenni, És bevárni más számban a szerencsét. Bizonyosan nem volt már hely a lapban, Várjuk hát be, elmékedtem, a rendjét.

De nézzük, tán szerkesztői üzenet Nekem is hoz valami jót, kedveset. — Bár ne tettem s ne lettem vón' kíváncsi! Ugy még ma is faragnék én verseket.

S feleségem, bűvös neved napjára Megteremne szintén holmi csengő rím. — De azóta félek a versirástól; A mi volt is, tűzbe hánytam verseim!

Azért hát csak prózanyelven mondom el: — S fogadd te ezt úgy, mint mindig, szívesen — Élj sokáig, éltem párja, s mint eddig, Lelked aztán is csak engem szeressen!

Perecparti.

Valóban balgatag felfogás! Hát a ministerium büneiért; vagy egy rakoncátlan autonóm egyház büneiért, ezen magyar protestans egyház lakoljon, mely egészen ártatlan?! Vagy van a magyar ministeriumnak hatalma ez országban és ezt saját, roszul felfogott érdekében néha nagyon is tudja érvényesíteni; vagy nincs hatalma.

Ha van — a fennálló törvények és autonomicus hatalmánál fogva büntethet és büntessen is ott, hol büntetni való van, esetről esetre. Ha pedig már odáig jutottunk, hogy a magyar ministeriumnak nincs hatalma az ország érdekét veszélyeztető mozgalmakat megbüntetni, akkor már általában államiságunknak ügye igen gyenge lábbon áll, de akkor a bajon új törvény már nem segíthet.

Ki akartam mutatni, hogy a ministeriumnak ezen lépése, önmaga által hozott kárhóztató ítélet saját politikája felett.

Ha tehát önmaga ily módon elítéli saját politikáját a ministerium ezen lépése által, annál inkább elítéljük mi, kiknek e kísérlet hivatva lenne jogaikat sérteni.

Ne tetszett volna Bosniát occupálni és nem volna szükség még csak rá is gondolni az ily lépésre.

Bevallom egész őszintén, pár évvel ezelőtt még hajlandó voltam befolyást engedni a magyar kormánynek egyházi és iskolai ügyeinkbe.

Meg is mondom az okát miért? Mert politikámnak legmagasabb célja a magyar faj jövőendő biztosítása.

Ezen legmagasabb cél elérhetéseért én mint protestans is szívesen transigálok, szívesen áldoztam volna egyházi jogaimból. Mert azt hittem, bár milyen legyen az alkotmányos ministerium ez országban, az mindenek felett és minden izében magyar maradj, hő pártolója a magyar államiszmének.

Soha nem hittem, hogy akadjon ministerium, mely a magyar államiságnak főleg ne legyen barátja.

Csalatkoztam mert — ki Boszniát occupál s azt annectálni is akarja, és ez uton még tovább is akar haladni, az öntudatosan vagy öntudatlanul ellensége a magyar államiszmének.

Ilyen körülmények között tehát én bíró gyanánt ilyen ministeriumot soha el nem fogadom.

Törpüljön meg hajoljon meg előttünk. A mi protestans egyházunk 300 év óta hű öre volt a magyar állam eszmének, és ezen arany szálát századokon keresztül, soha kezéből ki nem ejtette, sem egyházban, sem iskolában.

Sokkal több az önértet bennünk, mint semhogy ily ministeriumnak ítéletét fogadnánk el.

Ha bár elrontotta az ügyet, habár elmérgesítette, még talán a mi egyházunkban is, mégis sokkal hübben megfogja a mi egyházunk a magyar államiságnak szent erelyeket óvni, mint ő!

És így én ily keserű tapasztalat után, semminemű transactióra nem vagyok hajlandó.

Ezen pontozatokat minden részleteiben elvetendőnek ítélem.

És kérem a tisztelt kerületi gyűlést, ne méltóztassanak annak részletes bírálatába bocsátkozni, hanem egyetemlegesen elvetni, és ha lehet ily szellemenben egyöntetű egyhangu határozatot hozni, mert az ily határozatban van az erő!

Még egy személyes kérdést kívánok előhozni. Minden tekintetben sajnálom, hogy kerületi felügyelőnk nincs jelen. Sajnálom mert beteg, és mert kérést akartam hozzá intézni, hogy ő ezen pontozatokkal szemben, mily állást foglal el? Minister-e ezen kérdésben, vagy kerületi felügyelő? Neki éreznie kell, hogy a felejtethetlen Zsedényi Edének e kerületben utóda kibuvó ajtóhoz nem folyamodhat. Nem is teszem fel.

De mondja meg egész nyíltan és őszintén, öntsön tiszta bort a pohárba, ezt kívánja az ő és a kerület reputatioja.

Végül neki, és ha úgy tetszik az összes ministeriumnak egy jó tanácsossal szolgálók!

Ne akarják botorúli megrontani azon protestans autonomiát hova velünk együtt, az egész ország józan közvéleménye menekülni szokott akkor, midőn kitor a fergeteg, s körülöttünk minden sivár és pusztá.

S habár igaz, hogy ez esetben, ha sivár és pusztá lesz körülöttünk, talán legfőbb okozói ök magok voltak, még is ök magok is menekülhetnek e hajlékba.

Ha azonban azon férfiak, kik ma intézik az ország sorsát, eddigi tetteik után, még a magyar protestans autonomiát is meg akarnák rontani, akkor más ítéletünk rólok nem lehet, minthogy bennök az alkotmányos érzületnek utolsó szikrája is kihalt.

Ujra kérem a Tisztelt kerületi gyűlést, méltóztassanak indítványomat elfogadni!

Az ág. evang. egyház tisztáninneri kerületi gyűlése.

Igérletünkhöz képest közöljük alább a f. é. augusztus 5-ik és 6-ik napjain helyben megtartott egyházkerületi gyűlés tanácskozmányáról szóló rövid, de a főbb mozzanatokat feltüntető jelentést.

Péchy Tamás minister ő excaja, egyházkerületi felügyelő, jelenleg Kissingenben időzvéen, a gyűlés

világi elnökségével Szonthag Bertalan Kishont-Gömörmege alispánja s esperességi felügyelő lón megbízva.

Elnök a gyűlést megnyitván s a szép számban megjelent tagokat szívélyesen üdvözölvén, azon súlyos veszteségről emlékezett meg, mely az egyházkerületet néhai Zsedényi Ede ő nmltóságának elhunytá folytán érte.

Ezután főt. Czékus superintendes ur részletes évi jelentést terjesztett elő, mely az egyházkerület életében s működésében a mult év folyamán előfordult összes eseményeket tárgyalta s melyben egyebek között ki volt emelve az is, hogy az egyházkerület nem csak szellemi, de anyagi téren is nevezetes gyarapodást tud felmutatni, mennyiben az egyház s az iskolák vagyona nem kevesebb, mint 51,000 frttal növekedett.

Ezután a theologiai kar s tanítóképezdei ujonnan megválasztott tanárok u. m. Bancsó, Zsarnoviczky és Fabriczy urak lőnek bemutatva, kik is köszönetük kifejezése mellett az egyházkerület jóindulatába ajánlják magukat.

Zsedényi Ede végrendelete felolvastatván, tudomásul vétetett.

Jelentés tétetett a Baldácsy-féle alapítvány ügyében, melyre vonatkozólag egy külön választmány lón kiküldve, oly célból, hogy ez ügyet a többi kerülettel egyetértőleg rendezze. A „testimonium legale“ tárgyában tett indítvány eljettett s határozatba ment, hogy az esperességek gondoskodjanak arról, hogy egyházi látogatások alkalmával egy jogi tanácsos is legyen jelen, kik szükség esetében kellő felvilágosítással szolgáljon.

Tudvalévő, hogy a ministerium bizonyos pontozatokat szerkesztett, melyekben körvonalozva van azon befolyás, melyet a felekezeti tanintézetekre gyakorolni kívánna.

Hogy ennek utját egyengesse, eleve közölte e pontozatokat a felekezetek előjáróságaival s illetőleg a kerületi felügyelőkkel és superintendensekkel, kiket még tavaszkor tanácskozmányra hívott össze Budapestre, hogy előlegesen kikérje véleményüket. Ismeretes a visszatérés, melyet a pontozatok a tanácskozmányban előidéztek.

Ezen pontozatokat közölte most Czékus superintendens ur a kerületi gyűléssel s ezekre nézve mondta el Bánó József ur azon beszédét s egyhangulag elfogadott indítványát melyet más helyen szó szerint közlünk.

A tanítóképezdét illetőleg jelenlétes tétetett, hogy 34 növendék részesült oktatásban s hogy ezen intézet alapja 85,000 frtot tesz.

A theologia három tanfolyamát összesen 12 hallgató látogatta. A kerületi nyugdíjintézet activ alapja 112,413 frtnyi összeget képvisel. A beléptett tagok száma 265-re megy.

A jogakademia szeptember elején fog megnyitni s nyolc tanára leendő.

A kerület egyes alapjairól részletes jelentést tétetik s végre megválasztatnak a f. é. szeptember 6-ik napján Budapesten tartandó egyetemes közgyűléshez kiküldendő képviselők.

Különfélék.

Zene. Weiss József, e megyei családból származott hazánkfia, ki a budapesti zene-akademián ez évben végezte az utolsó tanfolyamot s remek zongorajátékával, mely, tizennégy éves korát tekintve, különösen előadását s felfogását illetőleg, a budapesti zeneértő közönségnél rendkívüli feltűnést okozott, e hó folytán hangversenyt fog itt adni, melynek kétség kívül sok látogatója lesz azon műélvezetnél fogva, melyet igen érdekes programja kilátásba helyez.

Elő fog általa adni Schumann A-moll concertje, egy prélude és az F-moll etude Chopintól, az F-dur novelette Schumanntól, Volkman Róbert C-moll sonateja, egy prelude és a C-dur Fuga Bach Sebestyéntől, végre a Lucia reminiscence s Wagner Richard Tannhäuser indulója Liszt letételeiben. — Ezen műsor még nincs véglegesen megállapítva, a mennyiben az netán változást szenvedne, arról zenekedvelő közönségünket annak idejében értesíteni fogjuk.

P. J. Templomi ünnepély. Ő császári és apostoli királyi Felsége születésnapjának évforduloja alkalmából f. hó 18-án azaz hétfőn d. e. 9 órakor a helybeli r. kath. főtemplomban nyilvános hálaadó istentisztelet fog tartatni, melyhez az összes helybeli polgári és katonai hatóságok, hivatalok és testületek meghivattak.

Figyelmeztetjük a rendőrség parancsnokát a városház ablakai alatt még mindig háborítlan létező rendellenes állapotokra. A városház egyik fülkéjében resideáló mészárszék előtt álló szakácsnék minden délelőtt elfoglalják a közfoglalomra szolgáló keskeny járdát s a járókelők szépecskén kénytelenek őket megkerülni; valamivel alább van két bolt, melyekben nyers marhabőrök tartatnak és dögleletes szagot árasztanak, nem tekintvén azt, hogy a járdát vérrrel festik pirosra; a mészárosok komondorai a székek körül fetrengenek rendszeren, még pedig jegyek nélkül! Bizony ideje volna megszüntetni az ilyen megbotránkozató állapotokat! Fgészben véve áll az, hogy a mészárosok a városházán valamely alárendelt személy protecciójában részesülnek.

B-r. J. Az eperjesi kereskedő-ifjúság folyó évi augusztus 17-én a „Szent-László“ hegyen zártkörű

nyári táncvigalmat rendezend. Kedvezőtlen idő esetében a táncvigalom folyó hó 24-én tartatik meg.

Új lövölde. A helybeli m. k. honvéd-zászlóalj a legénységnek sikeres kiképzésére külön lövöldehelyiséget szükségesnek s egy ilyenek kibérlésére felsőbb helyről utasítva lévén, a parancsnokság ez irányban, miután magánosok közelben e célra alkalmas térségekkel nem bírnak, a városi tanácsal helyezte érintkezésbe.

Az ezen utóbbival egyetértőleg elrendelt s foganatosított szemlék s felmérések azon eredményre vezettek, hogy a jelzett célra legalkalmasabb a Borkut mögötti Uhljiszko nevű térség. Az ott létesítendő lövölde szabatos tervrajza elkészülvén, jelenleg az ezen térség bérletére vonatkozó szerződés pontozatainak megállapítása iránt folynak a tárgyalások.

A legközelebb bevonulandó honvéd-legénység ennélfogva már saját lövöldéjében fogja lögyakorlatait megtartani.

Gyászbesz. Ambrózy Gyula, torontálmegyei antalfalvi lelkész, beteg állapotban indult el neje s leánya kíséretében Tátrafüredre üdülést keresendő. Állapota rosszabbra fordulván, városunkban keresett, sógora Zsarnoviczky tanárnál, menedéket, hol három hétre később meg is halálozott. Temetése szerdán ment véghez rokonai s ismerősei részvevő kíséretében.

Indián leánykérés. Egy északamerikai indián törzsnél azon szokás uralkodik, hogy a házasulandó fiatal ember éjnek idején keresi föl a választott leányt, szájában egy égő hosszú fadarabbal. A leánynyal szembe ül, s ha az az égő rózsedarabot elfujja, akkor azt jelenti vele, hogy hozzá megy, és ez esetben rögtön megtartják a lagzit, ha pedig a leány nem siet elfujni a lángot akkor a fiatal ember — valóságos indus kosarat kapott, és hosszú orral megy haza, épen mint a vén udvarias Európában.

Eperies, den 14. August.

Wie oft bietet sich uns Gelegenheit, über die vorherrschenden ungünstigen Verhältnisse klagen zu hören. Und halten wir ein wenig Umschau, so müssen wir leider die Ueberzeugung gewinnen, daß all' diese Klagen, der Begründung keineswegs entbehren.

Es ist leider wahr, daß unsere Zustände sehr vieles zu wünschen übrig lassen, aber andererseits ist es nicht minder wahr, daß wir sehr wenig thun, um die Quelle aller der Uebelstände, deren Vorhandensein wir beklagen, endlich einmahl versiegen zu machen.

Betrachten wir die Dinge, wie sie sind, so müssen wir das Hauptübel in eben dem Gesagten suchen. Wir gelangen nämlich zur Erkenntniß dessen, daß dies oder Jenes schädlich sei und trotzdem sind wir nicht im Stande den Entschluß zu fassen, endlich einmal unserer besseren Einsicht selbst in Fällen, in welchen dies keine Anstrengung, keine Mühe, keine Opfer erfordert, Geltung zu verschaffen. Wir können eben nur sprechen; ist es jedoch an uns, unsere so unzählige Mähe zum Ausdrucke gebrachten Prinzipien im praktischen Leben zu betheiligen, so gehen wir den alten Scheldrian, wir bewahren unseren gefährlichen Individualismus und thun das, was wir selbst für unrichtig erklärt hatten.

Wir sprechen z. B. mit Vorliebe von der Nothwendigkeit der Entwicklung unserer industriellen und geschäftlichen Verhältnisse, weil wir einsehen, daß in deren und sonach in unserem eigenen Interesse etwas gethan werden müsse, falls wir auf der schiefen Ebene, auf welcher wir uns eben befinden, nicht rückgehen, sondern vorwärts gelangen wollen.

Es ist dies zwar keine geringe Aufgabe, doch eben deshalb sollten wir umso mehr bestrebt sein, mit vereinten Kräften das gemeinsame Ziel, das endliche Ausblühen unserer industriellen und kommerziellen Verhältnisse zu bewirken.

Wie gesagt, sind wir im Allgemeinen — trotzdem wir gezwungen sind, das Richtige des Gesagten einzusehen — weit entfernt, dasselbe zur Geltung gelangen zu lassen. Es ist eben charakteristisch, daß wir raisonniren, bei jeder Gelegenheit recht viel debattiren und schließlich, wenn an uns die Reihe kömmt, gegen unsere Ueberzeugung doch das Entgegengesetzte thun.

Was nußt es dann unserem Gewerbetreibenden, wenn wir seine Klagen bekräftigen, unser Bedürfniß aber trotzdem nicht bei ihm anschaffen, und welchen Nutzen zieht unser Kaufmann davon, wenn wir ihm über die flauen Geschäfte loszuziehen helfen und hierauf die Waare, welche er uns auch liefern könnte, aus Oesterreich oder aus den fernen gelobten Gauen Deutschlands beziehen.

Wir müssen das Verkehrte und Verdammungswürdige eines solchen Gebahrens einsehen, wenn wir das Mißliche unserer Zustände auch nicht durch eine schwarze Brille ansehen und doch, — wer wüßte es nicht daß wir in den meisten Fällen uns trotzdem gegen unsere bessere Einsicht vertheidigen.

Das Land wird seiner ganzen Länge und Breite nach von einer Legion fremder Geschäftsagenten und Reisenden heimgesucht. Dieselben suchen jeden Winkel des Landes, auch den kleinsten auf, um den Leichtgläubigen unter Vorpiegelung von scheinbar günstigen Bedingnissen fremde Erzeugnisse aufzubürden. Der Eine reißt „in Bildern,“ der Andre „in Möbeln,“ der Dritte „in Uhren,“ der Vierte und Fünfte „in Gottweisswas und Alle verstehen es die Vorzüge ihrer Waare und die lächerlich günstigen Bedingnisse so zungenfertig

mit so verlockenden Farben zu schildern, daß unser Mitbürger, obwohl er der ihm angebotenen Waare vielleicht nicht im Entferntesten bedürftig ist, dem Attentate halb freiwillig unterliegt und sofort Bestellungen macht.

Es sind dies so häufige Fälle, daß es unter unseren g. Lesern wahrscheinlich Keiner mehr befindet, der einen solchen nicht schon auch an sich selbst erfahren hätte.

Unsere Geschäftsleute und Gewerbetreibenden hingegen, deren Geschäft auf solider Basis ruht und die nebenbei auch beträchtliche Steuerlasten zu tragen haben, können ihre Waare — trotz der realen Gebahrung hinsichtlich der Preisbemessungen — nicht an den Mann bringen und sind kaum in der Lage so viel zu lösen, als zur Erhaltung ihrer Familie und ihres Geschäftes nothwendig ist.

Die Reisenden hingegen, welche hier keine Steuer zahlen, machen brillante Geschäfte, beziehen in den Hotels die besten Zimmer, leben auf großem Fuße, lachen sich in die Faust und schimpfen noch hinterdrein aus Leibkräften über uns und unsere Verhältnisse.

Trogdem lassen wir uns nur gar zu oft leichterdig bewegen bei einem, oder bei dem andern Reisenden oft beträchtlichere Bestellungen zu machen, indem wir unsere soliden und — wir wiederholen — steuerzahlenden Geschäftsleute leider völlig unberücksichtigt lassen.

Und dies wäre vielleicht, wenn auch nicht zu billigen, so doch wenigstens erklärlich, falls unsere Verhältnisse thatsächlich nicht so ungünstig, andererseits aber die bei Agenten gemachten Bestellungen wirklich vortheilhafter wären, als jene, welche wir bei unseren Geschäftsleuten thun können.

Da jedoch die gerühmten Vorzüge in der Regel illusorisch sind und die gewünschte Ausführung der bei unseren Geschäftsleuten gemachten Bestellungen überhaupt verlässlicher ist, so ist es wirklich zu beklagen, daß wir nicht der besseren Einsicht folgen und die gegen uns Alle gerichteten Attentate nicht energisch abwehren.

Correspondenzen.

Zeben, den 12. August, 1879.

Gehrter Herr Redakteur!

Es wird ihren Lesern hoffentlich bekannt sein, daß unsere gothische Kirche, dieses wundervolle Denkmal mittelalterlicher Plastik und erhabener Baukunst stylgemäß renovirt wird. Die Arbeit schreitet so rüstig fort, daß bei günstiger Witterung der Bau in 3—4 Monaten fertig sein dürfte, und wieder hundert und hundert Generationen in seinen heiligen Hallen zu versammeln.

Wie sehr wir uns auch freuen, daß nach langem Warten und Verschieben dies kostbarste Denkmal aus den glücklicheren Tagen der Stadt Zeben restaurirt wird, können wir dennoch ein Bedenken, daß uns Alle angeht, nicht verschweigen. Und es wird uns vielleicht Niemand für Uebel nehmen, wenn wir diesem Bedenken öffentlich auch Ausdruck geben.

Es sollen nämlich beim Baue auf die ziemlich stark zerprungenen Turm-Mauern 64 Steine von ungefähr 2000 und einigen hundert Zetner Schwere angebracht werden. Weit entfernt mit unserer sehr bescheidenen Meinung den Fachmännern zu präjudiziren scheint es uns dennoch — wenn wir darüber mit einer archäologischen Autorität auch nicht gesprochen hätten — sehr fraglich ob die 500 jährigen Mauern diese kolossale Last in einer beträchtlichen Höhe für lange Zeit ertragen werden. Zur allgemeinen Beruhigung würde also viel beitragen den Turm einer Supervisation zu überlassen, da bei einem eventuellen Unglück nicht nur der ganze Bau gefährdet, sondern auch das nächst liegende Gymnasium zertrümmert würde.

Nur das Pflichtgefühl eines gewissenhaften Correspondenten dikirt mir diese Warnung, die nie in Erfüllung gehen soll! Das sind auch meine letzten Worte, womit ich die zweijährige recht bunte und rege Correspondenz schließe. Ich verfolgte mit lebendigem Interesse Alles, was zum Wohle unseres Städtchens, zur Erziehung der sozialen, zur Hebung der kulturellen und materiellen Verhältnisse bei uns geeignet schien und klopfte oftmals an ihr Redaktions-Bureau mit meinen Zebner Briefen. G. W. waren so freundlich in ihrem werthen Blatte unseren Angelegenheiten immer Raum zu spenden, gestatten Sie mir, dafür meinen innigsten Dank auszusprechen. Erlauben Sie mir aber auch, hier mein herzlichstes Lebewohl allen Jenen zu sagen, die meinen Briefen manchaal ein wenig Aufmerksamkeit schenkten. Gott schütze uns!

G+a.

Tagesneuigkeiten.

Der korporative sonntägige Auszug unserer Feuerwehr nach dem Willeczberg, ward wider aller Erwartung von einer heiteren Witterung begünstigt. Die Wolken, welche den Himmel noch in den Frühstunden verdunkelten, zerstreuten sich; bald kam das so warm erhellte helle Blau und die goldene Sonne zum Vorschein, auf der unteren Vorstadt erdöhrnte das durch Pöllerchüsse gegebene Aviso und ein Theil der Feuerwehr — ein anderer wurde, in Berücksichtigung der allfälligen Eventualitäten, auf der Wachtstube konfigirt — marschirte unter Musikklängen und mit wehender Fahne hinaus in's Grüne.

Am Willeczberge angekommen, wurde über dem Abhange auf der Nordseite ein Zelt aufgeschlagen, wo das Rüstzeug abgelegt und vor welchem die Fahne

aufgepflanzt wurde, die der Obhut der ausgestellten Wache anvertraut war. Hierauf wurde ein Ausflug nach dem einstigen Aufenthaltsorte unseres unsterblichen Petöfi unternommen. Das gemeinsame Essen wurde im Saale auf einer der ganzen Länge nach hergerichteten Tafel aufgetragen. Sprudelnde Weisen und zündende Trinksprüche gaben die Würze und ist es daher natürlich, daß bei Tisch die heiterste Laune herrschte. Nachmittags gestaltete sich der improvisirte Ausflug zu einem wahrhaftigen Volksfeste, indem das Publikum aus der Stadt massenweise herankam, was wohl den besten Beweis für die Popularität unseres Feuerwehr-Corps liefert. Ein so zahlreiches Publikum hatte der Willeczberg schon lange nicht beikommen gesehen. Jeder Platz war dicht besetzt und die verschiedenen Gruppen mit der Fahnenwache und der reizenden Landschaft im Hintergrunde, boten einen bunten, malerischen Anblick, mit welchem das Aufsteigen eines verunglückten Luftballons, und der unter Pöllerchüssen erfolgte festliche Empfang der Soóvárer Feuerwehr-Abtheilung ein abwechslungsreiches, interessantes Ensemble bildete.

Gestanz wurde, selbstverständlich, mit größtem Animo, bis endlich ungefähr nach acht Uhr Abends, inmitten einer Schnellpolka, das Trompetensignal zum Antreten ertönte. Die Abtheilung formirte sich und nun ging's in derselben Ordnung, wie Früh, zurück nach der Stadt, unter den Klängen des beliebten Marches: „In Weidlingau ist der Himmel blau!“ und: „Ich weiß nicht, mit ir' heut' so wohl!“

Vor der Wachtstube wurden die Heimgekehrten von der zurückgebliebenen, in Reih' und Glied aufgestellten Abtheilung empfangen und nachdem man schließlich den Oberkommandanten hoch leben ließ, ging Alles mit der Ueberzeugung seiner Wege, daß ein solch' gelungenes gemüthliches Fest sehr viel zur Festigung des Corpsgeistes beiträgt.

Nekrolog. Gestern am 15. August, Nachmittags 1 Uhr verschied der gewesene Stadtrepräsentant Herr Ignaz Urbanovský nach schwerem Leiden im 80 Lebensjahre. Friede seiner Asche!

Gingestürzt. Mittwoch, am 13. d. M. Nachmittags ereignete sich in dem auf der Hauptgasse im Bau befindlichen Szentandrásfischen Hause während der Arbeit ein beklagenswerthes Unglück.

Eine neue, noch kaum vollendete Wölbung im oberen Stockwerke stürzte nämlich ein, verschüttete zwei dortselbst beschäftigte Arbeiter und brach zugleich die unterhalb befindliche ebenfalls neue Wölbung durch, infolge dessen auch diese vollkommen einstürzte und drei andere Arbeiter verschüttete.

Dieser plötzliche Unglücksfall kam wie ein Blitzstrahl aus wolkenlosem Himmel und war von überwältigender Wirkung, so daß die Anwesenden im ersten Augenblicke nicht Rath zu schaffen wußten. Da langten auf Anordnung des Feuerwehr-Unterkommandanten, Herrn Krajzell Kálmán plötzlich sechs Mann der Feuerwehrwache mit Spaten und Schaufeln versehen am Unglücksorte an, drangen trotz der noch immer herabfallenden Ziegeln furchtlos und ohne Jagen in die Räume, wo die fünf verunglückten Arbeiter verschüttet lagen, brachten dieselben heraus, schafften sie auf Tragbahnen ins städtische Krankenhaus, wo sie dieselben noch entkleideten und in die ihnen zugewiesenen Bette legten.

Dieses energische, opferwillige Eingreifen der Feuerwehr verdient volle Anerkennung. Die Geretteten befinden sich in ärztlicher Behandlung; zwei derselben haben schwere, die anderen drei hingegen mehr oder minder erhebliche Verletzungen erhalten, doch befinden sich bereits alle Fünf auf dem Wege der Besserung.

Die Ursache des Einsturzes ist noch nicht ermittelt, wahrscheinlich ist es aber, daß die Arbeit eine nachlässige war, möglicherweise kam auch der Fall eines schweren Gegenstandes auf die Wölbung die Schuld tragen.

Arbeiterfest. Der Bau des Gebäudes zum „schwarzen Adler“ ist so weit gediehen, daß heute nach alterthümlicher Sitte das Gleichfest begangen werden wird.

Ein Streichquartett wurde leztthin von klassischer Musik gegründet. Die Gesellschaft versammelt sich wöchentlich einmal, um sich einzüben und hoffen wir, daß wir im Laufe der kommenden Saison Gelegenheit haben werden, das Quartett auch öffentlich zu hören; ein Kunstgenuß, welchen die hiesigen Kunstfreunde schon seit geraumer Zeit entbehren.

Fahrmarkt. In Somos wird am 28. August l. J. ein Fahrmarkt abgehalten.

Das für die Bartfelder freiwillige Feuerwehr angeschaffte vierrädrige Hydrophor langte mittelft Bahn leztthin hier an und wurde Sonntag von dem Kommandanten und einigen anderen Mitgliedern der dortigen Feuerwehr, welche zu diesem Behufe herübergekommen waren, in Empfang genommen und ohne Verzug an seinen Bestimmungsort transportirt.

Die Spritze ist von guter Konstruktion, wird von Pferden gezogen und ist leicht abzuputzen.

Probst Bartholomäus v. Szinyey hat zum Bau der Rajathäer und Mochnyaer r.-f. Volksschule 600 fl. aus Eigenem beigetragen, wofür ihm der Dank des Unterrichtsministers ausgesprochen wurde.

Der Handelsminister hat mittelst Circular-Erlasses die Jurisdiktionen darauf aufmerksam gemacht, daß an vielen Orten das Vieh bei solchen Wässern getränkt wird, welche durch Niederschläge entstanden und allmählig in Faulniß übergegangen sind. Hierdurch entstehen Seuchen unter dem Vieh. Es empfiehlt sich daher, solche Wässer durch Gräben abzuleiten, zu welchem Zwecke die Regierung bereit ist, Kultur-Ingenieure zu entsenden.

nyári táncvigalmat rendezend. Kedvezőtlen idő esetében a táncvigalom folyó hó 24-én tartatik meg.

Új lövölde. A helybeli m. k. honvédelmi bizottság a legénységnek sikeres kiképzésére külön lövölde-helyiséget szükségesnek vélt, s egy ilyen kibérlésére felsőbb helyről utasítva lévén, a parancsnokság ez irányban, miután magánosok közelben e célra alkalmas térségekkel nem bírnak, a városi tanácsal helyezte érintkezésbe.

Az ezen utóbbival egyetértőleg elrendelt s foganatosított szemlék s felmérések azon eredményre vezettek, hogy a jelzett célra legalkalmasabb a Borkut mögötti Uhliszko nevű térség. Az ott létesítendő lövölde szabatos tervrajza elkészülvén, jelenleg az ezen térség bérletére vonatkozó szerződés pontozatainak megállapítása iránt folynak a tárgyalások.

A legközelebb bevonulandó honvéd-legénység ennél fogva már saját lövöldjében fogja lögyakorlatait megtartani.

Gyászbesz. Ambrózy Gyula, torontálmezei antalfalvi lelkész, beteg állapotban indult el neje s leánya kíséretében Tátrafüredre üdülést keresendő. Állapota rosszabbra fordulván, városunkban keresett, sógora Zsarnoviczky tanárnál, menedéket, hol három hétre később meg is halálozott. Temetése szerdán ment véghez rokonai s ismerősei részvevő kíséretében.

Indián leánykérés. Egy északamerikai indián törzsnél azon szokás uralkodik, hogy a házasulandó fiatal ember éjnek idején keresi föl a választott leányt, szájában egy égő hosszú fadarabbal. A leánynyal szembe ül, s ha az az égő rőzsedarabot elfujja, akkor azt jelenti vele, hogy hozzá megy, és ez esetben rögtön megtartják a lagzit, ha pedig a leány nem siet elfujni a lagzit akkor a fiatal ember — valóságos indus kosarat kapott, és hosszú orral megy haza, épen mint a vén udvarias Európában.

Eperies, den 14. August.

Wie oft bietet sich uns Gelegenheit, über die vorherrschenden ungünstigen Verhältnisse klagen zu hören. Und halten wir ein wenig Umschau, so müssen wir leider die Ueberzeugung gewinnen, daß all' diese Klagen, der Begründung keineswegs entbehren.

Es ist leider wahr, daß unsere Zustände sehr vieles zu wünschen übrig lassen, aber andererseits ist es nicht minder wahr, daß wir sehr wenig thun, um die Quelle aller der Uebelstände, deren Vorhandensein wir beklagen, endlich einmahl versiegen zu machen.

Betrachten wir die Dinge, wie sie sind, so müssen wir das Hauptübel in eben dem Gesagten suchen. Wir gelangen nämlich zur Erkenntniß dessen, daß dies oder Jenes schädlich sei und trotzdem sind wir nicht im Stande den Entschluß zu fassen, endlich einmal unserer besseren Einsicht selbst in Fällen, in welchen dies keine Anstrengung, keine Mühe, keine Opfer erfordert, Geltung zu verschaffen. Wir können eben nur sprechen; ist es jedoch an uns, unsere so unzählige Mähe zum Ausdruck gebrachten Prinzipien im praktischen Leben zu bethätigen, so gehen wir den alten Schlandrian, wir bewahren unseren gefährlichen Individualismus und thun das, was wir selbst für unrichtig erklärt hatten.

Wir sprechen z. B. mit Vorliebe von der Nothwendigkeit der Entwicklung unserer industriellen und geschäftlichen Verhältnisse, weil wir einsehen, daß in deren und sonach in unserem eigenen Interesse etwas gethan werden müsse, falls wir auf der schiefen Ebene, auf welcher wir uns eben befinden, nicht rückgehen, sondern vorwärts gelangen wollen.

Es ist dies zwar keine geringe Aufgabe, doch eben deshalb sollten wir umso mehr bestrebt sein, mit vereinten Kräften das gemeinsame Ziel, das endliche Aufblühen unserer industriellen und kommerziellen Verhältnisse zu bewirken.

Wie gesagt, sind wir im Allgemeinen — trotzdem wir gezwungen sind, das Richtige des Gesagten einzusehen — weit entfernt, dasselbe zur Geltung gelangen zu lassen. Es ist eben charakteristisch, daß wir raisonniren, bei jeder Gelegenheit recht viel debattiren und schließlich, wenn an uns die Reihe kömmt, gegen unsere Ueberzeugung doch das Entgegengesetzte thun.

Was nußt es dann unserem Gewerbetreibenden, wenn wir seine Klagen bekräftigen, unser Bedürfniß aber trotzdem nicht bei ihm anschaffen, und welchen Nutzen zieht unser Kaufmann davon, wenn wir ihm über die klauen Geschäfte loszuziehen helfen und hierauf die Waare, welche er uns auch liefern könnte, aus Oesterreich oder aus den fernem gelobten Gauen Deutschlands beziehen.

Wir müssen das Verfehrte und Verdammungswürdige eines solchen Gebahrens einsehen, wenn wir das Mißliche unserer Zustände auch nicht durch eine schwarze Brille ansehen und doch, — wer wüßte es nicht daß wir in den meisten Fällen uns trotzdem gegen unsere bessere Einsicht veründigen.

Das Land wird seiner ganzen Länge und Breite nach von einer Legion fremder Geschäftsagenten und Reisenden heimgesucht. Dieselben suchen jeden Winkel des Landes, auch den kleinsten auf, um den Leichtgläubigen unter Vorpiegelung von scheinbar günstigen Bedingnissen fremde Erzeugnisse aufzubürden. Der Eine reißt „in Bildern“, der Andre „in Möbeln“, der Dritte „in Uhren“, der Vierte und Fünfte „in“ Gottweißwas und Alle verstehen es die Vorzüge ihrer Waare und die lächerlich günstigen Bedingnisse so zungenfertig

mit so verlockenden Farben zu schildern, daß unser Mitbürger, obwohl er der ihm angebotenen Waare vielleicht nicht im Entferntesten bedürftig ist, dem Attentate halb freiwillig unterliegt und sofort Bestellungen macht.

Es sind dies so häufige Fälle, daß es unter unseren g. Lesern wahrscheinlich Keiner mehr befindet, der einen solchen nicht schon auch an sich selbst erfahren hätte.

Unsere Geschäftsleute und Gewerbetreibenden hingegen, deren Geschäft auf solider Basis ruht und die nebenbei auch beträchtliche Steuerlasten zu tragen haben, können ihre Waare — trotz der realen Gebahrung hinsichtlich der Preisbemessungen — nicht an den Mann bringen und sind kaum in der Lage so viel zu lösen, als zur Erhaltung ihrer Familie und ihres Geschäftes nothwendig ist.

Die Reisenden hingegen, welche hier keine Steuer zahlen, machen brillante Geschäfte, beziehen in den Hotels die besten Zimmer, leben auf großem Fuße, lachen sich in die Faust und schimpfen noch hinterdrein aus Leibeskräften über uns und unsere Verhältnisse.

Trotzdem lassen wir uns nur gar zu oft leichterdig bewegen bei einem, oder bei dem andern Reisenden oft beträchtlichere Bestellungen zu machen, indem wir unsere soliden und — wir wiederholen — steuerzahlenden Geschäftsleute leider völlig unberücksichtigt lassen.

Und dies wäre vielleicht, wenn auch nicht zu billigen, so doch wenigstens erklärlich, falls unsere Verhältnisse thatsächlich nicht so ungünstig, andererseits aber die bei Agenten gemachten Bestellungen wirklich vortheilhafter wären, als jene, welche wir bei unseren Geschäftsleuten thun können.

Da jedoch die gerühmten Vorzüge in der Regel illusorisch sind und die gewünschte Ausführung der bei unseren Geschäftsleuten gemachten Bestellungen überhaupt verlässlicher ist, so ist es wirklich zu beklagen, daß wir nicht der besseren Einsicht folgen und die gegen uns Alle gerichteten Attentate nicht energisch abwehren.

Correspondenzen.

Zeben, den 12. August, 1879.

Gehrter Herr Redakteur!

Es wird Ihren Lesern hoffentlich bekannt sein, daß unsere gothische Kirche, dieses wundervolle Denkmal mittelalterlicher Plastik und erhabener Baukunst stülgemäß renovirt wird. Die Arbeit schreitet so rüstig fort, daß bei günstiger Witterung der Bau in 3—4 Monaten fertig sein dürfte, und wieder hundert und hundert Generationen in seinen heiligen Hallen zu versammeln.

Wie sehr wir uns auch freuen, daß nach langem Warten und Verschieben dies kostbarste Denkmal aus den glücklicheren Tagen der Stadt Zeben restaurirt wird, können wir dennoch ein Bedenken, daß uns Alle angeht, nicht verschweigen. Und es wird uns vielleicht Niemand für Uebel nehmen, wenn wir diesem Bedenken öffentlich auch Ausdruck geben.

Es sollen nämlich beim Baue auf die ziemlich stark zerbröckelten Turm-Mauern 64 Steine von ungefähr 2000 und einigen hundert Zetner Schwere angebracht werden. Weit entfernt mit unserer sehr bescheidenen Meinung den Fachmännern zu präjudiciren scheint es uns dennoch — wenn wir darüber mit einer archäologischen Autorität auch nicht gesprochen hätten — sehr fraglich ob die 500 jährigen Mauern diese kolossale Last in einer beträchtlichen Höhe für lange Zeit ertragen werden. Zur allgemeinen Beruhigung würde also viel beitragen den Turm einer Supervisation zu überlassen, da bei einem eventuellen Unglück nicht nur der ganze Bau gefährdet, sondern auch das nächst liegende Gymnasium zertrümmert würde.

Nur das Pflichtgefühl eines gewissenhaften Correspondenten diktirt mir diese Warnung, die nie in Erfüllung gehen soll! Das sind auch meine letzten Worte, womit ich die zweijährige recht bunte und rege Correspondenz schlicke. Ich verfolgte mit lebendigem Interesse Alles, was zum Wohle unseres Städtchens, zur Erreichung der sozialen, zur Hebung der kulturellen und materiellen Verhältnisse bei uns geeignet schien und klopfte oftmals an ihr Redaktions-Bureau mit meinen Zebner Briefen. G. W. waren so freundlich in ihrem werthen Blatte unseren Angelegenheiten immer Raum zu spenden, gestatten Sie mir, dafür meinen innigsten Dank auszusprechen. Erlauben Sie mir aber auch, hier mein herzlichstes Lebewohl allen Senen zu sagen, die meinen Briefen manchaal ein wenig Aufmerksamkeit schenkten. Gott schütze uns!

G+a.

Tagesneuigkeiten.

Der korporative sonntägige Ausflug unserer Feuerwehr nach dem Billeczberg, ward wider aller Erwartung von einer heiteren Witterung begünstigt. Die Wolken, welche den Himmel noch in den Frühstunden verdunkelten, zerstreuten sich; bald kam das so warm ersehnte helle Blau und die goldene Sonne zum Vorschein, auf der unteren Vorstadt erdröhnte das durch Pöllerchüsse gegebene Aviso und ein Theil der Feuerwehr — ein anderer wurde, in Berücksichtigung der allfälligen Eventualitäten, auf der Wachtstube konfignirt — marschirte unter Musikklängen und mit wehender Fahne hinaus in's Grüne.

Am Billeczberge angekommen, wurde über dem Abhange auf der Nordseite ein Zelt aufgeschlagen, wo das Rüstzeug abgelegt und vor welchem die Fahne

aufgepflanzt wurde, die der Obhut der ausgestellten Wache anvertraut war. Hierauf wurde ein Ausflug nach dem einstigen Aufenthaltsorte unseres unsterblichen Petöfi unternommen. Das gemeinsame Essen wurde im Saale auf einer der ganzen Länge nach hergerichteten Tafel aufgetragen. Sprudelnde Weisen und zündende Trinksprüche gaben die Würze und ist es daher natürlich, daß bei Tisch die heiterste Laune herrschte. Nachmittags gestaltete sich der improvisirte Ausflug zu einem wahrhaftigen Volksfeste, indem das Publikum aus der Stadt massenweise herankam, was wohl den besten Beweis für die Popularität unseres Feuerwehr-Corps liefert. Ein so zahlreiches Publikum hatte der Billeczberg schon lange nicht beisammen gesehen. Jeder Platz war dicht besetzt und die verschiedenen Gruppen mit der Fahnenwache und der reizenden Landschaft im Hintergrunde, boten einen bunten, malerischen Anblick, mit welchem das Aufsteigen eines verunglückten Luftballons, und der unter Pöllerchüssen erfolgte festliche Empfang der Soóvárer Feuerwehr-Abtheilung ein abwechslungsreiches, interessantes Ensemble bildete.

Gestanz wurde, selbstverständlich, mit größtem Animo, bis endlich ungefähr nach acht Uhr Abends, inmitten einer Schnellpolka, das Trompetensignal zum Anreten ertönte. Die Abtheilung formirte sich und nun ging's in derselben Ordnung, wie Früh, zurück nach der Stadt, unter den Klängen des beliebten Marches: „In Weidlingau ist der Himmel blau!“ und: „Ich weiß nicht, mir ist heut' so wohl!“

Vor der Wachtstube wurden die Heimgekehrten von der zurückgebliebenen, in Reih' und Glied aufgestellten Abtheilung empfangen und nachdem man schließlich den Oberkommandanten hoch leben ließ, ging Alles mit der Ueberzeugung seiner Wege, daß ein solch' gelungenes gemüthliches Fest sehr viel zur Festigung des Corpsgeistes beiträgt.

Nekrolog. Gestern am 15. August, Nachmittags 1 Uhr verschied der gewesene Stadtrepräsentant Herr Ignaz Urbanovský nach schwerem Leiden im 80 Lebensjahre. Friede seiner Asche!

Eingestürzt. Mittwoch, am 13. d. M. Nachmittags ereignete sich in dem auf der Hauptgasse im Bau befindlichen Szentandrásfischen Hause während der Arbeit ein beklagenswerthes Unglück.

Eine neue, noch kaum vollendete Wölbung im oberen Stockwerke stürzte nämlich ein, verschüttete zwei dortselbst beschäftigte Arbeiter und brach zugleich in Folge dessen auch diese vollkommen einstürzte und drei andere Arbeiter verschüttete.

Dieser plötzliche Unglücksfall kam wie ein Blitzstrahl aus wolkenlosem Himmel und war von überwältigender Wirkung, so daß die Anwesenden im ersten Augenblicke nicht Rath zu schaffen wußten. Da langten auf Anordnung des Feuerwehr-Unterkommandanten, Herrn Krajzell Kálmán plötzlich sechs Mann der Feuerwehrwache mit Spaten und Schaufeln versehen am Unglücksorte an, drangen trotz der noch immer herabfallenden Ziegeln furchtlos und ohne Zagen in die Räume, wo die fünf verunglückten Arbeiter verschüttet lagen, brachten dieselben heraus, schafften sie auf Tragbahnen ins städtische Krankenhaus, wo sie dieselben noch entkleideten und in die ihnen zugewiesenen Bette legten.

Dieses energische, opferwillige Eingreifen der Feuerwehr verdient volle Anerkennung. Die Geretteten befinden sich in ärztlicher Behandlung; zwei derselben haben schwere, die anderen drei hingegen mehr oder minder erhebliche Verletzungen erhalten, doch befinden sich bereits alle Fünf auf dem Wege der Besserung.

Die Ursache des Einsturzes ist noch nicht ermittelt, wahrscheinlich ist es aber, daß die Arbeit eine nachlässige war, möglicherweise kam auch der Fall eines schweren Gegenstandes auf die Wölbung die Schuld tragen.

Arbeiterfest. Der Bau des Gebäudes zum „schwarzen Adler“ ist so weit gediehen, daß heute nach alterthümlicher Sitte das Gleichfest begangen werden wird.

Ein Streichquartett wurde leztthin von klassischer Musik gegründet. Die Gesellschaft versammelt sich wöchentlich einmal, um sich einzüben und hoffen wir, daß wir im Laufe der kommenden Saison Gelegenheit haben werden, das Quartett auch öffentlich zu hören; ein Kunstgenuß, welchen die hiesigen Kunstfreunde schon seit geraumer Zeit entbehren.

Fahrmarkt. In Somos wird am 28. August l. J. ein Fahrmarkt abgehalten.

Das für die Bartfelder freiwillige Feuerwehr angeschaffte vierrädrige Hydrophor langte mittelft Bahn leztthin hier an und wurde Sonntag von dem Kommandanten und einigen anderen Mitgliedern der dortigen Feuerwehr, welche zu diesem Behufe herübergekommen waren, in Empfang genommen und ohne Verzug an seinen Bestimmungsort transportirt.

Die Spritze ist von guter Konstruktion, wird von Pferden gezogen und ist leicht abzapfen.

Probst Bartholomäus v. Szinyey hat zum Bau der Rajathaer und Mochnyaer r.-f. Volksschule 600 fl. aus Eigenem beigetragen, wofür ihm der Dank des Unterrichtsministers ausgesprochen wurde.

Der Handelsminister hat mittelst Circular-Erlasses die Jurisdiktionen darauf aufmerksam gemacht, daß an vielen Orten das Vieh bei solchen Wässern getränkt wird, welche durch Niederschläge entstanden und allmählig in Faulniß übergegangen sind. Hierdurch entstehen Seuchen unter dem Vieh. Es empfiehlt sich daher, solche Wässer durch Gräben abzuleiten, zu welchem Zwecke die Regierung bereit ist, Kultur-Ingenieure zu entsenden.

Zum Vortheile der Soobärer freiwilligen Feuerwehr soll — wie wir vernehmen — im dortigen Theater demnächst eine Dilettantenvorstellung stattfinden.

Marktbericht. Der vorigen Montag hier abgehaltene Jahrmart war bei weitem besser besucht, als die demselben vorangegangenen. Was die hiesigen Handlungen anbelangt, so hatten sich dieselben zwar feiner besonders guten Geschäfte zu erfreuen, desto reger gestaltete sich jedoch der Verkehr am offenen Plage, wo sich Käufer und Abnehmer diesmal in größerer Anzahl einfanden, als dies seit einer Zeit der Fall war.

Ueberfahren. Sonntag Nachmittags wurde unweit der großen Kaserne ein Knabe von einem ruhig im Schritt dahinfahrenden Wagen, durch eigenes Verschulden, indem er quer vorüberlaufen wollte, überfahren, wobei er nicht unerhebliche Verletzungen davontrug.

Jagdunfälle. Anlässlich einer im Pechujfalver Forste stattgefundenen Jagd wurde im Laufe der vergangenen Woche aus Versehen ein Knabe im Gestrüppe erschossen.

Landwirthschaftliches.

Der Ertrag der Himbeeren.

Es dürfte nicht schwer sein zu behaupten, daß wohl keine bei uns angebaute Obstfrucht einen so bedeutenden Ertrag abwürfe wie Himbeeren, vorausgesetzt allerdings, daß den Pflanzen die nöthige Pflege zu Theil wird. Genaue Zahlen lassen sich jedoch nicht angeben, da doch die Bodenverhältnisse und der Werth der einzelnen Sorten in Betracht zu ziehen ist. Maurer in Jena theilte bei der letzten Pomologenversammlung in Potsdam mit, daß er von seiner Pflanze einen höheren Ertrag gehabt habe als von Himbeeren; er hat Jahre gehabt, wo er von einem eben nicht großen Terrain 5 Mtr. geerntet hat, das ist, wenn man den Mtr. nur zu fl. 30 rechnet, eine Rente, die man nicht so leicht von einer anderen Cultur hat, besonders da die Culturkosten gering anzuschlagen sind. Garteninspector Siler in Tamsel an der Ostbahn berichtete ebenfalls in Potsdam über seine bedeutenden Himbeerpflanzungen und hob besonders eine Fläche von 1/8 Hektar hervor, von der er 9 1/2 Mtr. geerntet hat. Den Mtr. verkaufte er mit fl. 20-75, also pro 1/8 Hektar fl. 287-37, von welcher Summe selbstverständlich die Culturkosten abzuziehen sind, ebenso der Pflückerlohn. Wir können höchstens 1/3 des Bruttoertrages an Kosten abziehen, erhalten daher einen Nettobetrag pro Hektar von fl. 1532-66; es gibt dies also eine bedeutende Rente.

Viele werden beim Lesen dieser Zeilen den Einwand machen; der Nettobetrag von fl. 1200-1800 pr. Hektar, welchen die Himbeeren durch gute Cultur bringen können, ist allerdings recht schön, aber werden wir auch Alle denselben theilhaftig werden können, werden wir genügenden Absatz erzielen? Darauf lautet die Antwort: Schöne, schmuckhafte Früchte haben stets einen großen Marktwert, indem die Fabrication des Himbeerlattes eine große Ausdehnung durch Darstellung von Dauerwaare erhalten hat; aber auch der Verbrauch von Himbeeren im rohen Zustande als Dessertfrucht, ferner zu Himbeersirup, Himbeergelee und zu Himbeerwein ist nicht zu unterschätzen.

Also bemühen wir uns nur; an Abnehmern unserer Frucht wird es uns nicht fehlen.

Der „Praktische Landwirth.“

Fruchtpreise vom 14. August 1879.

Weggen per 100 Kilogr.	fl.	6.50	7.50
Weizen "	"	9.50	10.50
Gerste "	"	6.25	7.25
Hafers "	"	5.25	5.75
Mais "	"	6.25	6.50
Erbsen "	"	—	—
Linien "	"	—	—
Hirsen "	"	—	—
Erbsen "	"	—	—

Die in Ofen am 9. August gehobenen Zahlen: 8, 21, 33, 37, 12.

Die nächste Ziehung ist am 23. August 1879.

Felelős szerkesztő: **Kyss Géza.**

Kiadó-tulajdonos: **Az Eperjesi Bankegylet.**

Größtes Lager Ungarns en gros & en detail

Jagdgewehre

Lefauchaux doppelgewehre gravirt von fl. 16 aufwärts
Lancaster
Revolver 7m/m 6 schüssig fl. 2.85 " " 23 "
" 9m/m 6 " " 3.80 } beste Qualität
" 12m/m 6 " " 5.20

Patronen und Jagdrequisiten billigt.

Aufträge aus der Provinz werden gegen Nachnahme oder Einsendung des Betrages prompt effectuirt. Nicht conveniendes wird bereitwilligst umgetauscht.

129 2-5

Albert Deutsch.

Budapest, Museumring Nr. 29.

Zu verkaufen.

Auf der Sebes-Kellemeser Wiese ist das Haus Nr. 88 sammt Wirthsgeschäft und Fleischbank aus freier Hand zu verkaufen. Näheres beim Eigenthümer

Schwarz. 131

ARLEJTÉSI HIRDETÉMÉNY.

A magyar királyi

debreceni állami méntelep

Eperjes, Debrecen és Turia-remetei osztályában elhelyezett katonai legénység, valamint az ugyanott lévő ménlőállomány részére folyó évi novemberhó 1-től 1880. októberhó végeig

takarmány és élelmi cikkek,

u. m. kenyér, zab széna, alom-szalma, ágy-szalma, kemény tűzifa és petroleum biztosítása végett 1879. augusztus 28-ik napján d. e. 10 órakor a m. kir. méntelep számvevői irodában Debrecenben írásbeli zártajánlati árlejtés fog tartatni.

Szállítási szerződés, illetve feltételek helyben, számvevői irodában megtekinthetők.

Debreceni állami méntelep parancsnoksága.

127 3-3

Eladó ház.

Az árok utcán, 50-ik szám alatt levő ház, egy a hozzá tartozó melléképületekkel, mint kerttel együtt eladó. Értekezhetni a házban lakóknál.

Befuás Abszacs eines leicht verkaufb. Artifels; werden Umgegend fundige Personen gesucht; und Franco-Differenzen unter postlagerend S 24 Hamburg erbeten.

Dresch-Maschinen

Stiftsystem für den Betrieb durch 1, 2, 3 und 4 Zugthiere mit Strohschüttler, Sieb und Pügerei, auf Holzgestell und ganz aus Eisen; neueste Construction, dauerhaft und billig franco Wien und Pest liefern unter Garantie für solide Ausführung

Ph. Mayfarth & Comp., Maschinenfabrik, Frankfurt a. M.

Solide und tüchtige Agenten erwünscht.

76 7-7

A BUDAPESTI KERESKEDELMII AKADEMIA

alsó középiskolához kapcsolódó három évfolyamból álló nyilvános felsőbb kereskedelmi tanintézet melyhez még egy előkészítő osztály is csatlakozik, f. év szeptember 1-én nyitja meg huszonharmadik iskolai évét; a beiratások f. év augusztus 30-ától szeptember 5-éig eszközöltnének.

Az előkészítő osztályba való felvételre a betöltött 13-ik életév, meg a 3-dik középiskolai osztály bevégeztének megfelelő ismeretek kimutatása (vagy bizonyítvány nyugal vagy felvételi vizsgálat után) kívántatik. Az évi tandíj 150 ft. Az intézet érettségi bizonyítványai az egyévi önkényes szolgálatra jogosítanak.

Minden egyebekre szivesen nyújt felvilágosítást, valamint programokkal és prospektusokkal ingyen szolgál az intézet igazgatósága.

122 3-3

EPERJESI BANKEGYLET
AZ
könyvnyomdája Eperjesen
elvállal műveket minden nyelven, hirdapok, árjegyzékek, körlevelek, falragaszok, számlák, szállítólevelek, részvények, betéti könyvek, lakadalmi meghívók, gyászjelentések, táblázatok, cím- és látogató-jegyek stb. elkészítését

a legjutányosabb áron.

Berger-féle orvosi KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Ausztria-Magyarországban, Franciaországban, Németországban, Hollandiában és Svájcban, Romániában sat. már tíz év óta fényes sikerrel használtatik

mindennemű bőrkütegek

mint szinte az arezbőr mindenféle tisztátalansággal ellenkülönösen a ruh, az idült és pikkelysömör ellen, a kosz, a sörör ropedvény, a fej és szakál korpa ellen, a seplep, májfolt, az ugynevezett rezessor, a fagyfag, a lábizzadás, s a gyermekok valamennyi külső fejbetegséggel ellen. Ezenfelül mindenkinek mint a bőrt tisztító mosdószert ajánlhatatik.

Ára darabonként használati utasítással együtt 35 kr.

A Berger-féle kátrány-szappan 40%-ka tömény fakátrányi tartalommal van készítve, s lenyegesen különbözik minden egyéb, a kereskedésben előforduló kátrány-szappanoktól.

Csalások kikerülése végett

a gyógyszerárakban világosan Berger-féle kátrány-szappan kérendő s ügyelni keli a zöld csomagolásra s az ide mellékelt védjegyre.

Egyedüli helyettes a bel- és külföld részére: G. HELL gyógyszer. TROPFAU, közértesítések és tudakozások is küldendők.

Kapható Eperjesen minden gyógyszerárban. 43 11-12

UMBATH & COMP. in PRAG,

52 19-20 Fabrikanten landwirthschaftlicher Maschinen,

empfehlen ihre durch streng solide Ausführung, leichten Gang, große Leistungsfähigkeit und Reindruck best bekannten Specialitäten in:

Hand- und Göpel-Dresch-Maschinen

von 1 bis 8 Pferde- oder Ochsenkräfte,

sowohl fahrbar wie feststehend. Ferner fabriciren wir verschiedenen Größen best bewährte:

Puhnmühlen, Säckselschneider, Schrottmühlen u. u.

Illustrierte Preis-Courante in den Landessprachen gratis und franco.